



อุบัติเหตุสิ่งแปลกปลอม เข้าสู่ คอ จมูก หลอดลม



บทความโดย พศ.พญ.จริห์รัตน์ สิริรัฐวรรณ
ราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย



อุบัติเหตุสิ่งแปลกปลอม เข้าสู่ คอ จมูก หลอดลม



หมอชวนรู้



สิ่งแปลกปลอมเข้าสู่ คอ จมูก หลอดลม เป็นอุบัติเหตุที่พบได้บ่อยในเด็กเล็ก ซึ่งเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็นและซุกซนเรียนรู้ร่างกายของตนเอง เช่น นำสิ่งแปลกปลอมเข้าไปในจมูก เอาไม้แหย่จมูก ใส่ในช่องหู ใส่ปาก ซึ่งสิ่งแปลกปลอมอาจพลัดเข้าไปแบบไม่รู้ตัว ได้แก่ เข้าไปในหลอดลม หลอดอาหารจมูก หรือช่องหู อาจเกิดการบาดเจ็บเนื้อเยื่ออวัยวะที่สิ่งแปลกปลอมนั้นซุกซ่อนอยู่ หรือสิ่งแปลกปลอมค้างอยู่จนเกิดการอักเสบติดเชื้อ สิ่งแปลกปลอมอุดกั้นทางเดินหายใจ ทำให้หลอดลม และปอดติดเชื้อ หายใจลำบาก เป็นต้น สิ่งแปลกปลอม อาทิ เมล็ดธัญพืช เศษอาหาร ลำลี ลูกปัด สีเทียน ชิ้นส่วนของเล่น เป็นต้น



อาการแสดง



มีวิธีสังเกตง่ายๆ ตั้งแต่ลูกน้อยร้องไห้แง หรือหนึ่งผิดปกติ ในเด็กโตอาจสังเกตง่าย อาจบอกคุณพ่อคุณแม่ได้ว่า เจ็บ มีอะไรติดอยู่ หรือจับตำแหน่งนั้นบ่อย ๆ ควรสังเกตไม่ควรละเลย เด็กผู้ชายบางคนซุกซนมาก อาจกลัวความผิดไม่กล้าบอก ผู้ปกครอง ต้องตั้งใจเฝ้าดู อย่าเพิกเฉย หรือตีลูก ควรซักถามพลอบลูกว่ากำลังจะช่วยเหลือให้บอกว่าเอาสิ่งแปลกปลอมอะไรใส่เข้าไป จำนวนกี่ชิ้น สี รูปร่าง หากสามารถบอกได้ จะเป็นประโยชน์กับการรักษาเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองควรสังเกตชิ้นส่วนของเล่น ที่หายไป อาหารที่ทานค้างอยู่ หรือถามจากพี่เลี้ยงว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น



1 สิ่งแปลกปลอมติดในหู

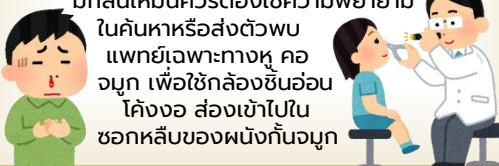
ลูกมักจะจับหูบ่อย ๆ ทุบบริเวณใบหู มีเลือดไหล น้ำเหลืองไหล หากค้างไว้หลายวัน อาจมีไข้ มีน้ำกลืนเหม็น หรือเป็นหนองไหล ออกจากช่องหู สังเกตกล้องตรวจหู มักพบสิ่งแปลกปลอม

ที่ค้างอยู่
ในช่องหู



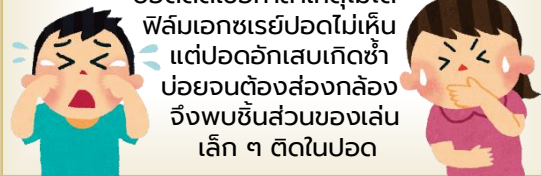
2 สิ่งแปลกปลอมติดในจมูก

จะมีอาการคัดจมูก หายใจไม่คล่อง ใช้นิ้วมูกข้างเดียว พยายามแคะจมูก เอามือดันจมูกบ่อย ๆ หรืออาจไม่มีอาการใด ๆ ในเวลาต่อมาอาจมีไข้ น้ำมูกไหล หนองไหลสีเหลือง เขียว มีน้ำมูกปนเลือด มีกลิ่นเหม็น คล้ายใช้น้ำสั๊กเสบ (ประมาณ 2-3 วัน) เนื่องจากภายในจมูก เป็นอวัยวะซับซ้อน มีซอกหลืบ หากสิ่งแปลกปลอมเล็กมากเข้าไปหลบในซอกผนังกันจมูกจะทำให้มองไม่เห็นสิ่งแปลกปลอม แม่แพทย์จะส่องดูภายในจมูกอาจจะมองไม่เห็นได้ แต่หากมีอาการที่เด่นชัด เช่น เลือดออก น้ำมูกไหล มีกลิ่นเหม็นควรต้องใช้ความพยายาม ในค้นหาหรือส่งตัวพบ แพทย์เฉพาะทางหู คอ จมูก เพื่อใช้กล้องส่องขึ้นอ่อน ค้างงอ ส่องเข้าไปในซอกหลืบของผนังกันจมูก



3 สิ่งแปลกปลอมติดในหลอดอาหาร และหลอดลม

สิ่งแปลกปลอมติดหลอดอาหารลูกน้อย มักจะร้องไห้ กระสับกระส่าย น้ำลายไหล เพราะกลืนลำบาก หายใจลำบาก ทำท่าขย้อน ควรรีบพาไปพบแพทย์ทันที หากเข้าหลอดลม เด็กจะกระแอมไอ เพราะระคายคอ สะอึก บางรายหายใจลำบาก มีเด็กหลายรายที่กิน สิ่งแปลกปลอมติดในหลอดลมทำให้เกิดใช้ปอดติดเชื้อหาสาเหตุไม่ได้ ฟลิ้มเอกซเรย์ปอดไม่เห็น แต่ปอดอักเสบเกิดซ้ำ บ่อยจนต้องส่องกล้อง จึงพบชิ้นส่วนของเล่น เล็ก ๆ ติดในปอด



อุบัติเหตุสิ่งแปลกปลอม เข้าหู คอ จมูก หลอดลม



หมอชนรู้



การรักษา

ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง ชนิด ระยะเวลาของสิ่งแปลกปลอม
ที่ติดอยู่ รวมถึงอาการแสดง ความรุนแรงของโรค



1 หากเป็นเด็กโต สงสัยมีสิ่งแปลกปลอมในรูจมูก
ให้ลองปิดจมูกอีกข้างแล้วให้สั่งออกมาแรง ๆ
หากอยู่ต้นชิ้นส่วนอาจออกมาได้เอง หากไม่
ออกหรือเป็นเด็กเล็กควรพามาพบแพทย์
แพทย์จะทำการคีบหรือใช้อุปกรณ์
เอาสิ่งแปลกปลอมออกมา

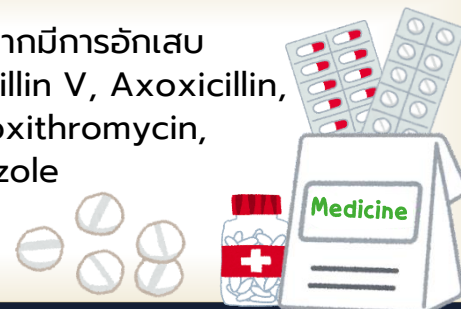


2 กรณีที่เข้าไปในช่องหู แพทย์จะใช้
อุปกรณ์ดูดน้ำเกลือ หนอง
หรือเลือดออกเพื่อให้เห็นขอบเขต
และทำการคีบสิ่งแปลกปลอม
รวมถึงประเมินอาการบาดเจ็บ
ของช่องหู และให้การรักษาต่อไป

3 กรณีที่เข้าหลอดลม หรือหลอดอาหาร ควรให้น้อง
งดน้ำงดอาหาร รับมาพบแพทย์เพื่อทำการ
ตรวจวินิจฉัย และนำสิ่งแปลกปลอมออก
โดยปกติมักใช้วิธีดมยาสลบ เพื่อให้
เด็กอยู่นิ่ง จึงจะสามารถนำสิ่ง
แปลกปลอมออกมาได้



4 ให้ยาปฏิชีวนะหากมีการอักเสบ
ยาที่ใช้ เช่น Penicillin V, Axoxicillin,
Erythromycin, Roxithromycin,
หรือ Co-trimoxazole
นาน 5-7 วัน



คำแนะนำ

1 หลังเอาสิ่งแปลกปลอมออก
ทานยา หยอดยาตามที่แพทย์
สั่งต้องสังเกตอาการลูกน้อย
หากมีอาการแยลง ไม่ดีขึ้นหลังทาน
ยาควรรีบพามาพบแพทย์ เช่น ไข้สูง
ชักเกร็ง เลือดออก มีหนองไหล
ต่อเนื่อง หายใจลำบาก



2 การป้องกันควรเก็บสิ่งของเล็ก ๆ เช่น
ชิ้นส่วนของเล่น แบตเตอรี่แบบเม็ดกระดุม
เมล็ดธัญพืช เมล็ดผลไม้ เศษยางลบ กระดุม
ลูกบิด ไม้แคหู่ หรือสิ่งแปลกปลอมอื่น ๆ
ให้พ้นมือเด็ก และให้คำแนะนำแก่
คนที่ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยง



3 หากสงสัย ไม่มั่นใจใจใด ๆ ควรรีบ
พามาพบแพทย์ เพราะหากเข้า
หลอดลมจะเป็นภาวะฉุกเฉิน หรือ
กรณีของที่ติดเป็นสารเคมีหาก
ทิ้งไว้นานออกเป็นพิษทำให้เกิด
อาการรุนแรงได้

